

HOÀN THIÊN MÔ HÌNH CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG HAI CẤP Ở TỈNH ĐỒNG THÁP

NGUYỄN VĂN SƠN*

Sau gần 5 tháng đi vào vận hành, bộ máy chính quyền địa phương hai cấp ở tỉnh Đồng Tháp đã hoạt động ổn định, thông suốt, từng bước đi vào nền nếp, bảo đảm thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ được giao. Bài viết phân tích những kết quả đạt được bước đầu cũng như chỉ ra khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai mô hình chính quyền địa phương hai cấp ở tỉnh Đồng Tháp, qua đó, đề xuất các giải pháp nhằm bảo đảm mô hình chính quyền địa phương hai cấp hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

Từ khóa: Cán bộ lãnh đạo, quản lý; chính quyền địa phương hai cấp; tỉnh Đồng Tháp; hiệu lực; hiệu quả.

After nearly five months of operation, the two-tier local government system in Dong Thap province has functioned in a stable and smooth manner, gradually becoming well-organized and ensuring the effective performance of its assigned functions and tasks. This article analyzes the initial achievements as well as identifies difficulties and challenges encountered during the implementation of the two-tier local government model in Dong Thap province. On that basis, it proposes solutions to ensure the effective and efficient operation of this model.

Keywords: Leaders, managers; two-tier local government; Dong Thap province; effectiveness; efficiency.

NGÀY NHẬN: 03/10/2025 NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 29/11/2025 NGÀY DUYỆT: 16/12/2025

DOI: <https://doi.org/10.59394/qlnn.359.2025.1385>

1. Đặt vấn đề

Đồng Tháp có truyền thống lịch sử, văn hóa lâu đời, giàu bản sắc, là cửa ngõ vùng đồng bằng sông Cửu Long trên đất liền. Sau khi sáp nhập địa giới đơn vị hành chính tỉnh Đồng Tháp và tỉnh Tiền Giang, không gian kinh tế của tỉnh rộng lớn hơn là điều kiện để tỉnh phát huy thế mạnh công nghiệp, xuất khẩu và nông nghiệp hàng hóa; tăng cường liên kết hạ tầng giao thông, phát triển kinh tế biển. Sự kết hợp này sẽ tạo chuỗi giá trị giữa

vùng nguyên liệu và vùng chế biến, giữa sản xuất nông nghiệp và công nghiệp hỗ trợ, gia tăng giá trị xuất khẩu, tạo ra giá trị vượt trội, vươn lên, phát triển mạnh mẽ, toàn diện, bền vững trong giai đoạn lịch sử mới.

Nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của bộ máy trong hệ thống chính trị đáp ứng yêu cầu phát triển trong bối cảnh mới, trên cơ sở Đề án số 377/ĐA-CP ngày 09/5/2025

* ThS, Trường Chính trị tỉnh Đồng Tháp

của Chính phủ về sắp xếp đơn vị hành chính cấp xã của tỉnh Đồng Tháp (mới) năm 2025, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ban hành Nghị quyết số 1663/NQ-UBTVQH15 ngày 16/6/2025 về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã của tỉnh Đồng Tháp năm 2025, theo đó, tỉnh có 102 đơn vị hành chính cấp xã (gồm 82 xã và 20 phường)¹. Sau hơn 5 tháng vận hành, việc triển khai chính quyền địa phương hai cấp ở tỉnh đã được thực hiện đồng bộ. Chính quyền điều hành năng động, quản lý hiệu quả, tinh thần trách nhiệm phục vụ Nhân dân ngày càng tốt hơn.

Chính quyền địa phương hai cấp hoạt động ổn định, với nhiều chuyển biến rõ nét, tích cực. Điều đó được thể hiện qua việc bộ máy được kiện toàn, hoạt động hành chính từng bước đi vào nền nếp; hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước được nâng cao. Một trong những kết quả nổi bật là việc giải quyết thủ tục hành chính cho người dân, doanh nghiệp không những được bảo đảm mà còn thông suốt, tiện ích hơn. Tuy nhiên, do đây là mô hình mới nên quá trình vận hành vẫn còn nhiều khó khăn, vướng mắc đòi hỏi phải có những giải pháp phù hợp để hoàn thiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp ở Đồng Tháp theo hướng hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

2. Kết quả bước đầu trong việc vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp của tỉnh Đồng Tháp

Quán triệt Nghị quyết số 1663/NQ-UBTVQH15, Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh Tiền Giang và Đồng Tháp (trước khi sáp nhập vào ngày 01/7/2025) đã quan tâm và chỉ đạo sát công tác tổ chức triển khai thực hiện các nghị quyết của Quốc hội, của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp tỉnh, cấp xã; đồng thời, chỉ đạo kịp thời, tạo mọi điều kiện cần thiết để mô hình chính quyền địa phương hai cấp vận hành thông suốt,

hiệu quả. Các cơ quan, đơn vị cũng chủ động, tích cực phối hợp trong việc xây dựng hồ sơ sắp xếp tổ chức bộ máy đúng quy trình, thủ tục, hoàn thành đúng tiến độ theo chỉ đạo, chủ trương từ Trung ương, Tỉnh ủy và UBND tỉnh Đồng Tháp; chủ động rà soát thể chế để chọn các quy định quy phạm pháp luật đang áp dụng tại đơn vị hành chính sau sáp nhập để thực hiện quy định không gián đoạn.

Về quy trình thủ tục hành chính, từ ngày 01/7/2025, Cổng dịch vụ công của tỉnh đã đóng giao diện để thống nhất thực hiện thủ tục hành chính trực tuyến trên Cổng dịch vụ công quốc gia nhằm tạo sự thuận tiện, minh bạch theo đúng quy định. Hệ thống thông tin giải quyết thủ tục hành chính tỉnh hoàn thành kết nối với Cổng dịch vụ công quốc gia. Tổng số thủ tục hành chính được công khai là 2.055 thủ tục hành chính, trong đó có 657/795 dịch vụ công trực tuyến toàn tỉnh đã được triển khai trên dịch vụ công, đạt tỷ lệ 82,64%, còn lại 138 thủ tục hành chính đang tiếp tục triển khai thực hiện cung cấp dịch vụ công trực tuyến. Trong đó, tổng số thủ tục hành chính công khai mới là 837/847 thủ tục, còn thiếu 10 thủ tục do trên địa bàn tỉnh không áp dụng các thủ tục hành chính này trong thực tiễn².

Bên cạnh đó, chính quyền hai cấp tỉnh Đồng Tháp đã hoàn thành việc công khai danh mục thủ tục hành chính áp dụng trên địa bàn; hệ thống thông tin giải quyết thủ tục hành chính của tỉnh đã kết nối, liên thông với Cổng dịch vụ công quốc gia và vận hành ổn định. Tỉnh đã đồng bộ thông tin hồ sơ thủ tục hành chính từ hệ thống thông tin giải quyết thủ tục hành chính của tỉnh lên Cổng dịch vụ công quốc gia; đồng thời, hoàn thành công khai trụ sở, đường dây nóng giải đáp khó khăn, vướng mắc và danh mục thủ tục hành chính tiếp nhận tại Trung tâm Phục vụ hành chính công cấp tỉnh, cấp xã.

Đối với nguồn nhân lực, hạ tầng công nghệ, đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức tại các trung tâm phục vụ hành chính công trên địa bàn tỉnh bảo đảm đáp ứng yêu cầu về trình độ chuyên môn, kỹ năng nghiệp vụ tiếp nhận và xử lý hồ sơ thủ tục hành chính. Việc tiếp nhận, giải quyết và trả kết quả hồ sơ thủ tục hành chính được thực hiện theo đúng quy định. Về trụ sở, trang thiết bị, hạ tầng công nghệ thông tin và hệ thống phần mềm phục vụ cho việc tiếp nhận, giải quyết hồ sơ thủ tục hành chính cho người dân, doanh nghiệp được trang bị cơ bản đáp ứng yêu cầu; bảo đảm kết nối đồng bộ. Quá trình theo dõi, giám sát được thực hiện minh bạch, sát sao qua hệ thống số.

Tỉnh cũng đã tập trung đầu tư, nâng cấp và vận hành ổn định các hạ tầng số trọng yếu, như: hoàn thành kết nối hệ thống mạng truyền số liệu chuyên dùng đến các trung tâm phục vụ hành chính công và UBND các xã, phường mới. Bảo đảm khả năng truy cập đến các ứng dụng nội bộ do tỉnh triển khai vận hành ổn định, thông suốt, không gián đoạn, góp phần nâng cao hiệu quả chỉ đạo, điều hành và cung cấp dịch vụ công trực tuyến cho người dân, doanh nghiệp. Mặt khác, tập trung đầu tư, mở rộng và nâng cấp hạ tầng cho Trung tâm Tích hợp dữ liệu và Trung tâm Điều hành thông minh nhằm đáp ứng yêu cầu ngày càng cao trong công tác chỉ đạo, điều hành và xử lý nghiệp vụ của các cấp chính quyền, góp phần bảo đảm khả năng tích hợp, phân tích và chia sẻ dữ liệu thời gian thực, phục vụ công tác quản lý nhà nước hiệu quả; từng bước xây dựng hệ sinh thái số thống nhất, hiện đại, làm nền tảng cho phát triển chính quyền số toàn diện tại địa phương.

Việc cung cấp dịch vụ công, dịch vụ công trực tuyến cho người dân, doanh nghiệp, tổ chức không phụ thuộc địa giới hành chính tỉnh Đồng Tháp bước đầu được triển khai với một số thủ tục cho phép người

dân nộp hồ sơ và nhận kết quả tại bất kỳ địa phương nào trong tỉnh, không phụ thuộc nơi cư trú.

Tuy nhiên, quá trình vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp vẫn còn tồn tại những khó khăn, vướng mắc.

Thứ nhất, do mô hình chính quyền địa phương hai cấp là mô hình mới, chưa có tiền lệ, do đó, không thể tránh khỏi những khó khăn trong thời gian đầu vận hành. Việc kết thúc hoạt động cấp huyện khiến nhiều chức năng trung gian bị dồn lên cấp tỉnh hoặc chuyển xuống cấp xã, dẫn đến nguy cơ quá tải ở cả hai cấp, đặc biệt là cấp xã. Mặt khác, trong quá trình vận hành, thực hiện nhiệm vụ, đội ngũ cán bộ cấp tỉnh, cấp xã còn gặp lúng túng do thiếu các quy định, hướng dẫn về cơ chế phối hợp, phân công trách nhiệm giữa các cơ quan, đơn vị trong hệ thống chính trị tại địa phương sau sáp nhập. Điều này dẫn đến công tác chỉ đạo, điều hành, triển khai nhiệm vụ gặp nhiều khó khăn, ảnh hưởng đến hiệu quả phối hợp và tiến độ thực hiện các nhiệm vụ chính trị, hành chính tại cơ sở.

Thứ hai, quá trình vận hành dịch vụ công trực tuyến, một số thủ tục chưa được cập nhật đầy đủ, việc tra cứu dữ liệu quốc gia về dân cư, phần mềm của Bộ Tư pháp liên quan đến thủ tục hành chính chưa được thông suốt. Cổng dịch vụ công trực tuyến tại Trung tâm Phục vụ hành chính công chưa công bố các bộ thủ tục mới theo hệ thống chính quyền hai cấp mới ở nhiều lĩnh vực thiết yếu, ảnh hưởng đến quá trình tiếp cận và giải quyết thủ tục của người dân, như: xác nhận nơi cư trú, xác nhận số nhà, xác nhận giáp ranh đất, xác nhận có tài sản tại địa phương để vay vốn ngân hàng, xác nhận đơn xin việc... Đồng thời, do chưa có bộ thủ tục và quy trình cụ thể nên chưa phân định rõ trách nhiệm của các phòng chuyên môn trong việc giải quyết, tham mưu, dẫn đến tình trạng đùn đẩy nhiệm vụ

giữa các đơn vị liên quan. Việc liên thông chưa thực hiện được giữa phần mềm dịch vụ công trực tuyến với phần mềm VBLIS (quản lý đất đai) và hệ thống quản lý thuế, gây khó khăn, phức tạp trong việc thực hiện dịch vụ công trong lĩnh vực đất đai, đăng ký biến động đất đai, cấp Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất lần đầu. Hệ thống phần mềm thuộc lĩnh vực tư pháp - hộ tịch vẫn còn bị lỗi, dẫn đến một số hồ sơ không liên thông, phải làm nhiều lần... đã ảnh hưởng đến việc giải quyết thủ tục hành chính cho người dân, doanh nghiệp.

Thứ ba, về nguồn nhân lực. Đối với công chức cấp xã, việc chuyển đổi cách thức làm việc để phù hợp với chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn mới của cấp xã cần phải có thời gian nhất định để tích lũy, trau dồi thêm kiến thức, kỹ năng trong công tác quản lý nhà nước trên các lĩnh vực. Nhiều nhiệm vụ phức tạp trước đây thuộc cấp huyện, trong khi năng lực quản lý, trình độ cán bộ, điều kiện cơ sở vật chất, trang thiết bị, công nghệ thông tin của đội ngũ cán bộ, công chức còn hạn chế dẫn đến nguy cơ quá tải, sai sót, chậm trễ trong giải quyết công việc.

Thứ tư, một số địa phương vẫn gặp khó khăn về bố trí trụ sở, cơ sở vật chất, nhà công vụ, phương tiện, trang thiết bị làm việc tại các cơ quan, đơn vị hành chính mới còn gặp nhiều bất cập. Do số lượng nhà công vụ của tỉnh Tiền Giang (trước đây) không nhiều nên hiện nay, tỉnh Đồng Tháp chưa bố trí nhà công vụ cho cán bộ, công chức. Điều này tạo ra sự tốn kém về chi phí đi lại, ăn ở của cán bộ, công chức cấp tỉnh, ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả công việc.

3. Một số giải pháp

Một là, tỉnh cần tập trung, sắp xếp lại bộ máy cơ quan hành chính các cấp theo tiêu chí có tính chuẩn hóa các tổ chức thuộc cơ cấu bên trong cho hợp lý, phù hợp với chức năng, nhiệm vụ theo đối tượng quản lý, loại

bỏ tổ chức trung gian. Thực hiện chuyển đổi biên chế giữa các khu vực hành chính với đơn vị sự nghiệp theo định hướng xã hội hóa một cách phù hợp, có hiệu quả. Đồng thời, thu gọn về số lượng các đầu mối tổ chức và nâng cao chất lượng của tổ chức bộ máy, biên chế, bảo đảm hoạt động có hiệu lực, hiệu quả hơn.

Hai là, tăng cường các lớp đào tạo, tập huấn công tác chuyên môn, nghiệp vụ cho cán bộ, công chức cấp xã trong tình hình mới, giúp cho cán bộ, công chức cập nhật kiến thức chuyên sâu theo từng lĩnh vực được phân công, từ đó, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ chuyên môn. Các chương trình bồi dưỡng đối với cán bộ cấp xã cần phù hợp từng đối tượng, từng vị trí việc làm với hình thức bồi dưỡng phù hợp nhằm bảo đảm cho các cấp ủy, chính quyền, mặt trận và các đoàn thể chính trị ở cấp xã đi vào hoạt động ổn định, thông suốt, chất lượng, hiệu lực, hiệu quả. Do đó, yêu cầu xây dựng nội dung chương trình bồi dưỡng phải thiết thực, cập nhật đầy đủ các vấn đề phát sinh trong lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện mô hình chính quyền địa phương hai cấp bảo đảm cán bộ lãnh đạo, quản lý cấp xã đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ mới.

Ba là, tiếp tục rà soát, phân định rõ chức năng, nhiệm vụ giữa các bộ phận chuyên môn, tránh chồng chéo, tăng cường phối hợp nhịp nhàng giữa các cấp, góp phần nâng cao hiệu quả phục vụ Nhân dân, xây dựng nền hành chính hiện đại, minh bạch và gần dân hơn. Mặt khác, cần sớm công bố bộ thủ tục hành chính thống nhất sau sắp xếp nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho cán bộ, công chức các phòng chuyên môn nắm vững quy trình, nghiệp vụ tiếp nhận và giải quyết hồ sơ cho người dân, doanh nghiệp, tránh tình trạng mỗi nơi làm một kiểu gây khó khăn cho người dân, doanh nghiệp.

Bốn là, đẩy nhanh tiến độ giải quyết thủ tục hành chính phi địa giới hành chính

thông qua hệ thống dịch vụ công trực tuyến và đưa vào vận hành dịch vụ công trực tuyến kết nối với Cổng dịch vụ công quốc gia để đáp ứng nhu cầu thực tế của người dân, doanh nghiệp. Đồng thời, cần sớm thực hiện việc liên thông giữa ba phần mềm: phần mềm quản lý đất đai, phần mềm quản lý thuế và hệ thống dịch vụ công trực tuyến của tỉnh. Việc liên thông này giúp đồng bộ dữ liệu, rút ngắn thời gian xử lý hồ sơ; đồng thời, hạn chế sai sót, chồng chéo trong quá trình tiếp nhận và giải quyết thủ tục liên quan đến đất đai, góp phần nâng cao hiệu quả cải cách hành chính. Bên cạnh đó, cần có sự phối hợp chặt chẽ với Chi cục thuế cơ sở trong việc liên thông, cập nhật và thông báo tình trạng hoàn tất nghĩa vụ thuế.

Năm là, đẩy mạnh phân quyền cho cấp xã theo nguyên tắc bổ trợ, giao quyền chủ động cho cấp xã trong các lĩnh vực, như: quy hoạch và phát triển hạ tầng địa phương; quản lý tài chính và thu thuế; giáo dục và y tế cơ bản, cung cấp dịch vụ hành chính công. Đồng thời, chú trọng đào tạo đội ngũ cán bộ, công chức cấp xã có đủ trình độ quản lý tài chính, quy hoạch, hành chính công và công nghệ số. Tăng cường đầu tư ngân sách cho cấp xã để có đủ nguồn lực vận hành chính quyền và cung cấp dịch vụ công hiệu quả. Phát huy vai trò tự quản của khóm, ấp, đặc biệt trong quản lý công trình công cộng, tổ chức các hoạt động văn hóa - xã hội, duy trì an ninh trật tự ở cơ sở.

4. Kết luận

Trong bối cảnh chuyển đổi mô hình quản lý hành chính, Đồng Tháp đang từng bước hiện thực hóa mô hình chính quyền địa phương hai cấp thông qua việc tinh gọn bộ máy, tối ưu hóa nguồn lực, đồng thời bảo đảm vận hành liên tục các hoạt động quản lý nhà nước tại cơ sở. Tuy nhiên, từ thực tiễn cho thấy, để nâng cao hiệu quả hoạt động của chính quyền địa phương hai cấp sau sắp xếp, sáp nhập đơn vị hành chính, cần có sự

vào cuộc đồng bộ từ các cấp, các ngành, nhất là trong việc hoàn thiện hạ tầng công nghệ thông tin, ban hành kịp thời các quy trình, hướng dẫn thống nhất và tăng cường phối hợp liên thông giữa các cơ quan, đơn vị. Những bất cập, vướng mắc từ cấp xã thời gian qua không chỉ phản ánh tâm tư, nguyện vọng của cán bộ, công chức cấp cơ sở mà còn là căn cứ quan trọng để Đồng Tháp tiếp tục hoàn thiện mô hình tổ chức, bảo đảm nền hành chính hoạt động hiệu lực, hiệu quả, phục vụ tốt hơn nhu cầu của người dân, doanh nghiệp trong bối cảnh mới □

Chú thích:

1. Quốc hội (2025). *Nghị quyết số 1663/NQ-UBTVQH15 ngày 16/6/2025 về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã của tỉnh Đồng Tháp năm 2025.*

2. *Mô hình chính quyền địa phương hai cấp: Đảm bảo vận hành suôn sẻ, thông suốt.* <https://baodongthap.vn>, ngày 03/8/2025.

Tài liệu tham khảo:

1. Bộ Nội vụ (2025). *Báo cáo số 219/BC-BNV ngày 11/01/2025 bổ sung, hoàn thiện phương án sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy của Chính phủ.*

2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2025). *Dự thảo Báo cáo Chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XIII) tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng.* H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật.

3. Phạm Ngọc Hòa (2024). *Đổi mới và phát triển ở Việt Nam - Những vấn đề lý luận và thực tiễn.* H. NXB Lý luận chính trị.

4. Nguyễn Khánh Ly, Đoàn Văn Dũng (2019). *Xây dựng mô hình Chính phủ nhỏ, xã hội lớn: Xu hướng trên thế giới và những vấn đề đặt ra ở Việt Nam hiện nay.* H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật.

5. Tỉnh ủy Đồng Tháp (2025). *Dự thảo Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Đồng Tháp trình Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh lần thứ I, nhiệm kỳ 2025 - 2030.*

6. *Hoàn thiện mô hình tổ chức, bảo đảm hoạt động hiệu lực, hiệu quả.* <https://baodongthap.vn>, ngày 15/8/2025.